www.elan-kazak.ru

БӒЗРА САНДЖИ

x x
xx

Айта залус ахенар дӱнэр
Ӣмэн алэвэтан харситэ,
Ӣлэшиктӓ дӓсени церекгиги
Ӣбӓлжӓнгини сугэлен игӧбдитэ.
У кӧдӓ тэктӓ
Улан залата хальмэкгуд
Унесан нуткган сӓнитэ,
Усэн газран харситэ.
Сӓн залус ахенар дӱнэр
Салэн уга ханьцитэ,
Салексан тарексан хальмукгудан
Савэ нэгендӱ тохеракгите.

Шаре чирӓтӓ хальмекгуд
Шарин шаджитӓ болдекла,
Шаре цожэр тукган
Шалдак бийдӓн киекӓгитэ.
Шӓргӓд ирсен дӓсенӱ
Шалдак бийэр мордон,
Шашке-джидин хурцан
Шабтэхан унгаджи даритэ.
Игӓд-тигӓд йоведжи
Идӓлсен шархе эдэгэдэк,
Ирэксен зовлонг ӓрилджи
Илгата тангачи ӧндӓтхӓлэ.

Усэта, ӧвсӧтӓ тэнгин эзен
Улан залата хальмакгуд,
Ӱргӓн уга токтун
Ӧнчин уга ӧнер болтеха.

----ооооо----
---ооо---
--о--

ШАЛВУР НИМИНОВ.

Цевэк ӧвгэни тудже.

Номар ӧгэсэн нерени Цевэк болжавучэн, „Чоно“ гидэн нэрӓделгэтӓ бӓсинэн. „Чоно“ гидкн энэ ӧвегиги харадан нэрӓдэсэн бишэ билӓ: абчи идэ шӱрӱн халяцета, дӱрӱ“ зузан харэ бурэл ӱстӓ, даларен аршен ӱлӱ, алдэ дэлэм ургецэта, кӱндэ кишэделтӓ, джирэ холе давад, далендан ӧрдӓд одесон болвочэн, ӱйнь чангэ, шӱдэнь хурцэ ӧвгэн билӓ. Тэрэ – „Чоно-Цевек“ гидек ӧвгэн.

Биден, бичкен кӧвӱд, тэрэ ӧвгигэ ӓреке тӧгӓлдне усэн замандени, дахен ёвдне, кезӓнке-язанкан келхэлӓнь чингнедэк, сонесэдек билӓвден. Ода санхене тэрэ хамекни сонса бӓме дӱнгӓн сонин ёмэн бӓджи. Эврӓн сӓн келмэрчи ӧвгэн, кезӓнкӓн келхэлӓрэн авелцад, тэрэ хамекни ӧцекэлдӱр болсэн болад, цуэни халад, нӱдэни шилевкӓд, кӧшехӓн медэл уга, бийлӓрэн учэрсэн элон зӱлэ ёмо бидэнде, негэл икэ залусте келджӓхэлӓ адаль, келдэк билӓ.

Нэгэ хаврар, мана икӓр гарсэн сӓн аметэта ӓркӓсэ, джирмактагини, горве икэ харэ сэнгсӓр дарчэкад, нэгэ кэзӓнкэ ёвэдэлан бидэнде кэлвэ.

–Намаарвэн долатадэмэ, мана, сӓни орэндэ одексэн, эцекгин сӓн иник ёвекесэн Годлик гиджи, хулхачи, малячи кэвӓрен нэрэ дӱрсэсэн, эрӱн дундан насэта, сӓн залу бӓсинэн... Ода теднӓекнӓсэ салтар бӓдэн укгагини меджӓхэшӱвэ. Тигӓд нэгэ нанадэ ирэкьлӓни, би, таргэн мӧрнӓ, бозде тӓвсэн, экэл давасэта борцэ тӓвчэкӓд, ногана бодьгар нэгэн ӓркӓсэ кэн бӓджи, суоджанавэ ирӓд:

–„Та, мана авин иник бӓсэн болхэла, нанде дӧнг болджи, намаге бийлӓрэн адэль сӓн залу болгатен, намаги бийян дахулджи кӧлдэ орултен, танла нэгэ сӧгин ёвдэлдэ ёвсе гилӓвэ“ – гэд.

–„Нэгэндэ одачин бикэнчи; хойорте – ода замэндэчин цак хӧврӓд, сӓн хулхачи – сӓн залу болдекган урад, бавгаларэн зэргелӓд газэр малтӓд, царин баста сӱл мошкад хухэр-хухэр гэд, асхэн-ӱрӱндени эдмэк-шидмэк угад бӓсэдни томсэрта больджи гаринг гиджӓхэ кэбтӓ“ – гэд залу нама хӧрӱ цокэна.

Би, болэл уга, сурад бӓнӓвэ; тигӓд сӱлдени залу кэлнӓ:

–„Нӓ, сӓн, ода бахэн кӧвӱнӓ ормуд хӓрулӓд якэвэ, зӧб, мӧрӓн бэлен кэ, иджӓгӓд дахулнавэ“ – гидже.

Тэрэ ӧдрӓсэ авэн, икэ бойрэта, ӱрин кӧвӱдлӓрэн нададоган урад, мӧрӓн ногани сӓнде чидэрлӓд, ӧрун болгэн ӧмӱлӓд, ӧдэр ӧнджӓд тохад, удагар хатрулад, ознинь батэрулад, холо ёвдолдэ таб кэд бӓнӓвэ...